

CILVĒKS.CEĻŠ.KOKS.

CIRST VAI NECIRST – KAM PIEDER GALAVĀRDS
2022. gada 9. decembrī

TGS BALTIC | LATVIJA

HARIJS LIELVĀRDS

Vecākais jurists,
Vairāk kā 15 gadu pieredze jurisprudencē

Jomas:

- ✓ Nekustamais
Īpašums
- ✓ Būvniecība
- ✓ Publiskie iepirkumi
- ✓ Enerģētika
- ✓ Banku un finanšu
strīdu risināšana

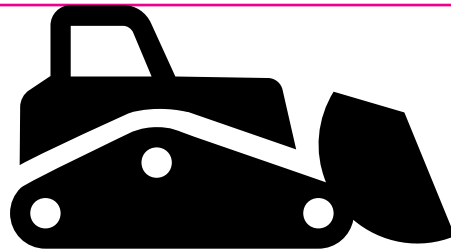
NORMATĪVIE AKTI

- ✓ **Aizsargjoslu likums**
Regulē aizsargjoslu izveidošanas, grozīšanas, uzturēšanas un likvidēšanas pamatprincipus.
- ✓ **Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumi Nr. 309 «Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža» (Noteikumi Nr. 309)**
Kārtība koku ciršanai ārpus meža;
Kārtība, kādā izsniedz atļauju koku ciršanai ārpus meža;
Metodika zaudējumu aprēķināšanai par koku ciršanu pilsētas un ciema teritorijā;
Gadījumi, kad zaudējumu atlīdzība netiek noteikta.
- ✓ **Pašvaldību saistošie noteikumi**
Pašvaldības dome izdod saistošos noteikumus par koku ciršanu ārpus meža, nosakot koku ciršanas izvērtēšanas kārtību un publiskās apspriešanas procedūras kārtību, kā arī sabiedrībai nozīmīgus gadījumus, kad rīko publisko apspriešanu.
- ✓ **likums «Par autoceļiem»**
Likuma uzdevums ir reglamentēt autoceļu lietošanu, pārvaldi, aizsardzību un attīstību.
- ✓ **Citi normatīvie un tiesību akti**

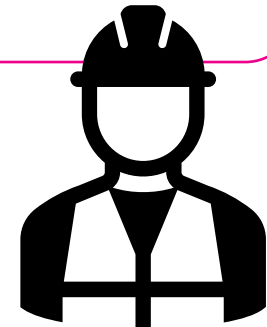
KAD CĒRT KOKUS

Būvniecība

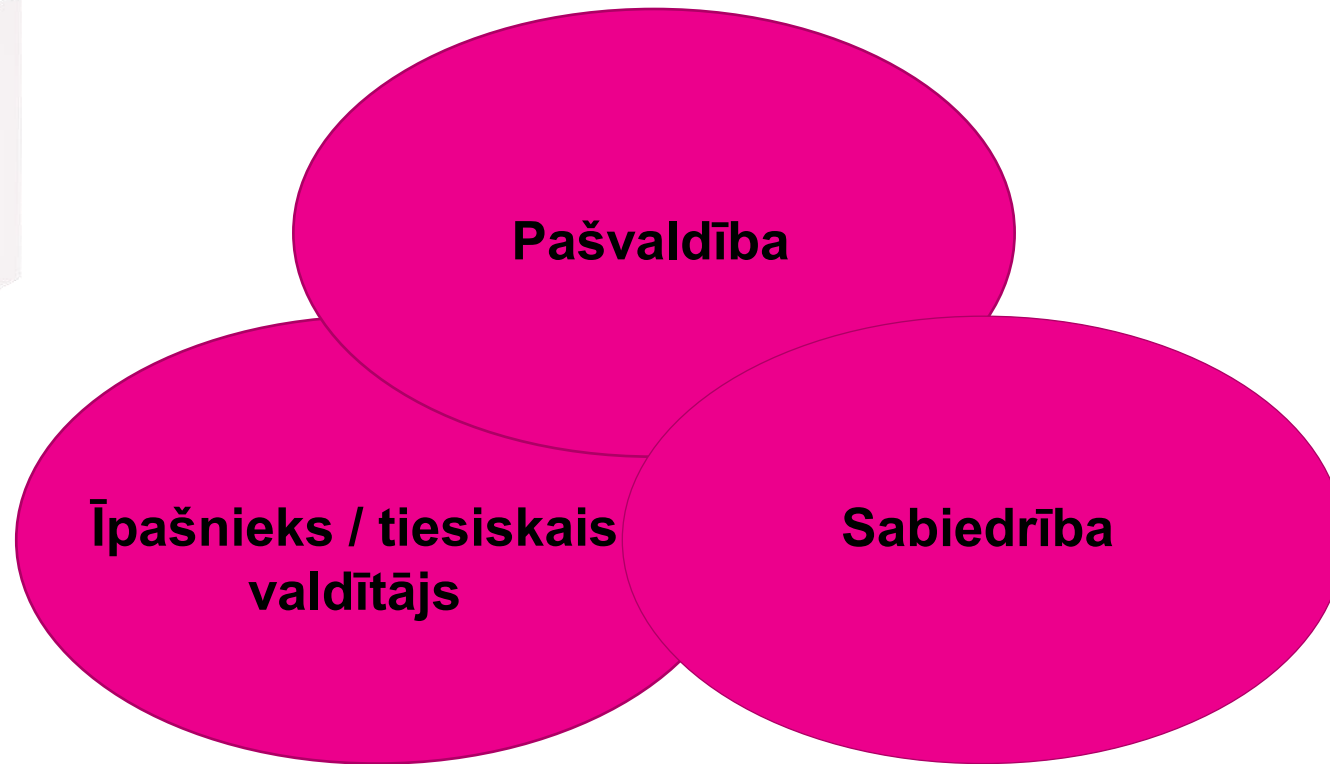
- jaunu autoceļu, ceļu un ielu **būvniecība**;
- esošu autoceļu, ceļu un ielu **atjaunošana, pārbūve un nojaukšana**

Ikdienas uzturēšana

KURŠ LEMJ PAR KOKU CIRŠANU

ĪPAŠNIEKS / TIESISKAIS VALDĪTĀJS

- ✓ Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs kokus ārpus meža savā īpašumā vai valdījumā esošajā teritorijā cērt **pēc saviem ieskatiem** (Noteikumu Nr. 309 3.punkts)
- ✓ Tomēr zemes īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rīcības brīvība nav absolūta. **Normatīvie akti nosaka virkni būtiskus izņēmumus**, kad nepieciešama **pašvaldības atļauja**

PAŠVALDĪBA

Pašvaldības atļauja nepieciešama, ja kokus cērt:

- ✓ pilsētas un ciema teritorijā;
- ✓ Īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, izņemot aizsargājamo ainavu apvidus, ja tie nav iedalīti funkcionālajās zonās, kā arī Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu un Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju neitrālo zonu;
- ✓ teritorijā, kurā atrodas kultūras pieminekļi, un tās aizsargjoslā;
- ✓ parkā;
- ✓ kapsētā;
- ✓ alejā (arī tad, ja tā atrodas ceļu zemes nodalījuma joslā);
- ✓ gar valsts un pašvaldību ceļiem;
- ✓ virszemes ūdensobjektu aizsargjoslā, izņemot mākslīga ūdensobjekta aizsargjoslu, ja kokus cērt ne tālāk kā 50 metru joslā gar virszemes ūdensobjektu vai visā palienes platumā gar ūdensobjektu ar izteiktu periodiski applūstošu palieni;
- ✓ Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā;
- ✓ pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajā ainaviski vērtīgajā teritorijā;
- ✓ kad tie 1,3 metru augstumā no sakņu kakla sasnieguši apkārtmēru atbilstoši noteikumiem.

PAŠVALDĪBA

1. izņēmums

Ja augstākminētajās teritorijās cērt:

- ✓ augļu kokus;
- ✓ kokus, kuru celma caurmērs ir mazāks par 20 centimetriem;
- ✓ kokus ārpus pilsētām teritorijās, kur saskaņā ar normatīvajiem aktiem par aizsargjoslām, meliorāciju, autoceļiem un dzelzceļiem koku audzēšana ir aizliegta, kā arī Aizsargjoslu likuma 61.pantā minētos kokus;
- ✓ kokus ārkārtējā situācijā, kas izsludināta atbilstoši normatīvajiem aktiem par nacionālo drošību;
- ✓ kokus, kuri apdraud infrastruktūras darbību, cilvēka veselību, dzīvību vai īpašumu, ja pirms darbu veikšanas ir notikusi situācijas fotofiksācija un informēta pašvaldība.

2. izņēmums:

- ✓ Ja koku ciršana nepieciešama būvniecībai un būvprojekta minimālajā sastāvā ir norādīti izcērtamie koki vai izcērtamo koku apjoms, būvvaldes izsniegtā būvatļauja uzskatāma arī par būvniecības dokumentācijā minēto koku ciršanas atļauju, izņemot noteikumu Nr. 309 9.punktā minētos gadījumus. Koku ciršanu atļauts uzsākt, ja būvatļaujā ir izdarīta atzīme par tajā ietverto projektēšanas nosacījumu izpildi.

3. izņēmums:

- ✓ Aizsargājama koka nociršanai, koku ciršanai aizsargājamās dendroloģiskos stādījumos un aizsargājamo aleju teritorijās, kā arī īpaši aizsargājamās augu sugas koka nociršanai nepieciešama Dabas aizsardzības pārvaldes atļauja.

KĀ LEMJ PAŠVALDĪBA

Pašvaldība vērtē:

- ✓ koku ciršanas atbilstību normatīvajiem aktiem par sugu un biotopu aizsardzību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām,
 - ✓ pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem,
 - ✓ koku ainavisko, dendroloģisko un ekoloģisko nozīmīgumu,
 - ✓ koku nozīmi dabas daudzveidības saglabāšanā un antropogēnās negatīvās ietekmes samazināšanā uz virszemes ūdensobjektiem,
 - ✓ koku atbilstību ēku ekspluatācijas un cilvēku dzīves vietas un drošības apstākļiem
- un pieņem lēmumu** par atļaujas izsniegšanu koku ciršanai ārpus meža vai par atteikumu izsniegt atļauju.

Pašvaldība atļauju koku ciršanai izsniedz pēc zaudējumu atlīdzības samaksas. Tomēr zaudējumu atlīdzība netiek noteikta:

- ✓ ja koku ciršanu pilnā apmērā finansē valsts vai pašvaldība;
- ✓ cērtot nokaltušu koku;
- ✓ cērtot koku, kuru pašvaldība atzinusi par bīstamu;
- ✓ gadījumos, kad koku ciršana atbilstoši noteikumiem Nr. 309 ir atļauta bez pašvaldības atļaujas

Pašvaldība, veicot izvērtējumu, ja nepieciešams, pieaicina sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu, kokkopi (arboristu) vai citas atbilstošas nozares ekspertu vai izveido attiecīgu komisiju.

SABIEDRĪBA

Pirms pašvaldības lēmuma pieņemšanas pašvaldība rīko publisko apspriešanu:

- ✓ ja koku ciršana paredzēta pilsētas vai ciema teritorijā esošā publiski pieejamā valsts vai pašvaldības īpašumā esošā objektā vai
- ✓ pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktā sabiedrībai nozīmīgā gadījumā.

Lēmumu par koku ciršanu pilsētas vai ciema teritorijā pašvaldība pieņem **pēc publiskās apspriešanas rezultātu apkopošanas.**

Publiskā apspriešana nav nepieciešama, ja paredzēts nocirst koku, kura augtspēja ir pilnīgi vai daļēji zudusi.

SABIEDRĪBA

Publiskās apspriešanas procedūra (piemēri)

Ādaži

- ✓ Publiskās apspriešanas procedūru rīko, ja koku ciršana paredzēta publiski pieejamos objektos – parkos, skvēros, alejās, u.c. (izņemot ielu, ceļu un meliorācijas objektu nodalījuma joslas, kur koki apdraud ēkas un infrastruktūras objektus)
- ✓ Apspriešanu nerīko, ja spēkā esošā detālplānojumā paredzēta koku ciršana pirms būvniecības, vai publisko apspriešanu rīko citos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos
- ✓ Lēmumu par publiskās apspriešanas nepieciešamību pieņem pašvaldības domes izveidota un apstiprināta koku izvērtēšanas komisija
- ✓ Publiskās apspriešanas procedūra un ilgums atbilst būvniecības ieceres publiskās apspriešanas kārtībai

Jelgava

- ✓ Publisko apspriešanu rīko gadījumos, kad koku ciršanas rezultātā būtiski tiek ietekmēta apkārtējās vides ainaviskā, dendroloģiskā vai ekoloģiskā kvalitāte.
- ✓ Lēmumu par publiskās apspriešanas nepieciešamību pieņem būvvalde
- ✓ Publiskā apspriešana ilgst ne mazāk kā 10 darbdienas

KAM PIEDER GALAVĀRDS?

TALLINN

TARTU

RIGA

VILNIUS

KONTAKTI

Harijs Lielvārds

Vecākais jurists

T +371 2617 5480

E harijs.lielvards@tgsbaltic.com

A Elizabetes iela 63-11, Rīga, Latvija